

**ÖSTERSUNDS
KOMMUN**
STAAREN TJÆLTE

REVISIONSRAPPORT
**GRUNDLÄGGANDE
GRANSKNING AV TEKNISKA
NÄMNDEN**

Moa Strömkvist, Verksamhetsrevisor
Anneth Nyqvist, Certifierad kommunal revisor
Dnr: REV/00022/2022

Innehållsförteckning

1	INLEDNING	3
1.1	BAKGRUND.....	3
1.2	SYFTE	3
1.3	AVGRÄNSNING	4
1.4	REVISIONSKRITERIER	4
1.5	ANSVARIG NÄMND/STYRELSE.....	4
1.6	METODER.....	4
2	RESULTAT AV GRANSKNINGEN	5
2.1	HAR NÄMNDEN BEDRIVIT VERKSAMHETEN PÅ ETT ÄNDAMÅLSENLIGT SÄTT?	5
2.1.1	Förändringar under året som har påverkat nämndens ansvarsområde	5
2.1.2	Styrdokument	5
2.1.3	Nämndens verksamhetsplan	5
2.1.4	Arbetet med fullmäktige- och nämnduppdragen.....	6
2.1.5	Vidtagna åtgärder vid avvikelser	8
2.1.6	Nämndens löpande uppdrag till förvaltningen	9
2.1.7	Sammanträdesplan.....	9
2.1.8	Uppföljningar inom nämndens verksamhetsområde	9
2.2	HAR NÄMNDEN EN ÄNDAMÅLSENLIG STYRNING, UPPFÖLJNING OCH RAPPORTERING AV SIN EKONOMI?	10
2.2.1	Effektiviseringar, besparingar och intäktsökningar.....	11
2.2.2	Investeringar	11
2.2.3	Har nämnden agerat vid budgetavvikelser	11
2.3	HAR NÄMNDEN SETT TILL ATT DEN INTERNA STYRNINGEN, UPPFÖLJNINGEN OCH KONTROLLEN ÄR TILLRÄCKLIG?	12
2.4	SPECIFIKA FRÅGESTÄLLNINGAR INOM RAMEN FÖR DEN INTERNA KONTROLLEN.....	13
2.4.1	Krisberedskap.....	13
2.4.2	VA-investeringsfonden	14
2.5	FÖRDJUPADE GRANSKNINGAR UNDER ÅRET	15
2.6	HAR NÄMNDEN VIDTAGIT ÅTGÄRDER UTIFRÅN FÖREGÅENDE ÅRS GRUNDLÄGGANDE GRANSKNING?.....	15

1 INLEDNING

1.1 BAKGRUND

Kommunens revisorer granskar årligen i den omfattning som följer av god revisionsred all verksamhet som bedrivs inom styrelsen och nämndernas verksamhetsområden. Revisorererna prövar om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredställande sätt, om räkenskaperna är rättvisande och om den interna kontrollen är tillräcklig.

Nämnderna ska var och en inom sitt område se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige bestämt, samt de föreskrifter som gäller för verksamheten följs. De ska även se till att den interna kontrollen är tillräcklig samt att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredställande sätt.

Den grundläggande granskningen genomförs varje år avseende nämnder och styrelser och är till sin karaktär en löpande insamling av fakta och iakttagelser. Granskningens upplägg har anpassats till Skyrevs vägledning för grundläggande granskning.

En gemensam projektplan har upprättats för samtliga nämnder. För kommunstyrelsen och fullmäktigeberedningar har separata projektplaner tagits fram. Tillkommande revisionsfrågor kan tillkomma för de enskilda nämnderna och beslutas separat.

1.2 SYFTE

Syftet med den grundläggande granskningen är att ge underlag för revisorererna att uttala sig om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt sätt, om verksamheten sköts på ett ekonomiskt tillfredställande sätt och om den interna kontrollen är tillräcklig.

Revisionsfrågor

Granskningen ska besvara följande revisionsfrågor:

- Har nämnden bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt sätt?
 - Verksamheten har genomförts enligt reglemente och lagstiftning.
 - Nämnden har agerat för att säkerställa att uppdragen från fullmäktige och de egna nämnduppdragen genomförs.
 - Det finns processer för planering, genomförande och uppföljning.
- Har nämnden en ändamålsenlig styrning, uppföljning och rapportering av sin ekonomi?
 - Nämnden styr verksamheten så att verksamheten bedrivs inom de ekonomiska ramarna.
 - Det finns en tillräcklig och kontinuerlig uppföljning av ekonomin.
 - Nämnden har agerat vid budgetavvikelser.
- Har nämnden sett till att den interna styrningen, uppföljningen och kontrollen är tillräcklig?
 - Det finns ett systematiskt arbete med intern styrning och kontroll.
 - Det finns kontroller och riskhantering inom väsentliga områden.
 - Arbetet med intern kontroll är en integrerad del av organisation, system och löpande arbete.
- Har nämnden vidtagit åtgärder utifrån granskningen avseende VA-investeringar?
- Vilken beredskap finns för att upprätthålla verksamheten inom förvaltningen vid en kris (extraordinär händelse i fredstid)? Genomförs krisövningar inom förvaltningen?
- Har nämnden vidtagit åtgärder utifrån föregående års grundläggande granskning?

1.3 AVGRÄNSNING

Granskningen är avgränsad till verksamhetsåret 2022. Nämndens räkenskaper omfattas inte av denna granskning då de granskas i samband med kommunens bokslut.

1.4 REVISIONSKRITERIER

Uppfylls kraven i:

- Kommunallagen (2017:725)
- Reglemente för nämnden
- Mål och budget 2022
- Riktlinje mål och budget i Östersunds kommun
- Fullmäktigebeslut

1.5 ANSVARIG NÄMND/STYRELSE

Granskningen avser tekniska nämnden.

1.6 METODER

Granskningen utförs genom inhämtning och granskning av relevanta dokument och intervjuer med berörda tjänstemän.

Substansgranskning utförs för att i erforderlig omfattning verifiera gjorda utsagor samt att system och rutiner fungerar på avsett sätt.

2 RESULTAT AV GRANSKNINGEN

2.1 HAR NÄMNDEN BEDRIVIT VERKSAMHETEN PÅ ETT ÄNDAMÅLSENLIGT SÄTT?

2.1.1 Förändringar under året som har påverkat nämndens ansvarsområde

Det finns ett uppdrag att se över tjänstemannaorganisationen för att renodla organisationen med beställare – utförarmodellen som ska fasas ut i den mån det är möjligt. Delar av förvaltningen har utförarmodellen kvar och ett utredningsuppdrag finns hur beställare – utförarmodellen avvecklas i sin helhet. Flyttas delar av verksamheten kommer det att ha påverkan på organisationen. Förvaltningen arbetar med olika scenarier och har fastställt vilka utmaningar man står inför och inväntar nu beslut om tjänstemannaorganisationen.

Inom Sektor Gata Fritid, kommer fritidsverksamheten att flyttas över till Kultur- och fritidsförvaltningen från och med 2023. En riskanalys har gjorts och ett projektdirektiv har tagits fram.

Sektor Fastighet går från och med 1 september 2022 in i en ny organisation.

Reglementet för nämnden reviderades senast 2020.

2.1.2 Styrdokument

Nämnden har under året beslutat om informationshanteringsplan för tekniska nämnden, föreslagit fullmäktige att fastställa VA-investeringsfond, se avsnitt 7.6 samt att fastställa åtgärdsprogram Östersund – för att förbättra luftkvaliteten och uppnå miljö kvalitetsnormen (PM10).

Nämnden har deltagit i egenskap av politisk referensgrupp vid framtagandet av riktlinje – Drift av gator, vägar och parkeringar. Ett förslag till riktlinje har därefter överlämnats till fullmäktige för beslut.

Nämnden har gjort en översyn av taxor under 2022 och lämnat förslag på reviderade taxor till fullmäktige.

2.1.3 Nämndens verksamhetsplan

Enligt kommunens styrmodell ska nämnderna ta fram en verksamhetsplan som dels visar de fullmäktigeuppdrag som nämnden omfattas av, dels de uppdrag som nämnden utöver fullmäktiges uppdrag avser att ha specifikt fokus på det kommande året. Politiska nyckeltal som har direkt bäring på nämndens verksamhet ska också redovisas i nämndens verksamhetsplan tillsammans med övriga nyckeltal som bedöms nödvändiga.

Tekniska nämnden beslutade att föreslå fullmäktige att fastställa nämndens verksamhetsplan 2020 i september 2021¹. Nämnden begärde även att få utökad investeringsram med 3 mnkr till campingen. Socialdemokraterna och Vänsterpartiet deltog inte i beslutet.

Nämnderna ska följa upp och analysera vad som åstadkommit i förhållande till de kommunövergripande målen och specifikt de politiska uppdragen. Tyngdpunkten ska ligga på analyser, slutsatser och kommentarer som förklarar det egna resultatet och vad det betyder för kommunen i sin helhet.²

¹ Tekniska nämnden 2021-09-22 § 94 Dnr 00284-2021

² Riktlinje för mål och budget i Östersunds kommun Dnr 00258-2021

2.1.4 Arbetet med fullmäktige- och nämnduppdragen

Utifrån fullmäktiges åtta kommunövergripande mål hade nämnden 5 uppdrag från kommunfullmäktige och 29 egna nämnduppdrag. Fullmäktigeuppdragen och de egna nämnduppdragen är kopplade till 4 av de kommunövergripande målen.

Vi noterar att nämnden har förhållandevis många uppdrag till förvaltningen och att flera av dem är formulerade som aktiviteter istället för uppdrag.

I nedanstående tabell framkommer om nämnden har bedömt uppdragen som genomförda (grön), bedöms bli genomförda (gul) eller bedöms inte bli genomförda under året (röd) vid uppföljning per april (T1) och augusti (T2). Tabellen visar också om uppdragen bedömdes som genomförda (grön) eller inte genomförda (röd) i årsredovisningen vid årets slut.

Uppdrag	Uppdrags-givare	T1	T2	ÅR
Öka tryggheten i stadskärnan genom att arbeta för att nå en Purple Flag-certifiering.	KF			
Genomför trygghetsvandring på de områden/platser i kommunen som identifierats i polisens och kommunens lägesbild inom det brottsförebyggande arbetet.	KF			
Utred nya lösningar på dagvattenhantering i vår gatumiljö, både vid nybyggnationer och inom befintlig gatumiljö.	KF			
Säkerställa och utveckla nämndens kompetensförsörjningsarbete.	KF			
Genomför åtgärder för att minska sjukfrånvaron.	KF			
Utveckla och implementera en metodik som innebär att barnkonventionen beaktas i alla politiska beslut.	Nämnd			
Arbeta för att kommunens förutsättningar att klättra i avfallstrappan.	Nämnd			
Hantera utvecklingsområden i strategi för grönstruktur.	Nämnd			
Utveckla träddatabas.	Nämnd			
Ta fram en beredskapsplan för livsmedelsförsörjning.	Nämnd			
Öka kunskapen om vattnets kretslopp hos medborgarna.	Nämnd			
Minimera utläckage av dricksvatten.	Nämnd			
Minimera inläckage i avloppsreningsverken.	Nämnd			
Öka kundnöjdheten på återvinningscentralen.	Nämnd			
Utveckla ny metod för slamhantering.	Nämnd			
Fortsätta att utveckla återvinningscentraler.	Nämnd			

Utreda mobil återvinningscentral.	Nämnd			
Minska felsorterat hushållsavfall.	Nämnd			
Arbeta för att öka sorteringsgraden inom hushållsavfall.	Nämnd			
Utveckla parkförvaltningens lokaler och ytor.	Nämnd			
Utveckla arbetssätt med hjälp av nya tekniska lösningar.	Nämnd			
Utveckla arbetssätt som säkrar närvaro av kompetenser/resurser inom område gata, väg och parkering inom planprocessen.	Nämnd			
Implementera nya tekniska lösningar inom driften och underhållet av gatumiljö.	Nämnd			
Utveckla ett styrsystem av föreningars gatubelysning.	Nämnd			
Ta fram en avvecklingsplan för en fossilfri fordonsslotta till 2025.	Nämnd			
Genomföra en inventering av fossildrivna arbetsmaskiner, snöskotrar och båtar för att nå en fossilbränslefri kommun 2025.	Nämnd			
Minska antalet farliga kemiska produkter.	Nämnd			
Testa miljövänliga metoder som minskar kemikalieanvändningen vid maskintvätt av textilier.	Nämnd			
Minska matsvinnet inom Måltidsservices uppdrag mot Vård- och omsorgsförvaltningen, och på Storsjöbadet.	Nämnd			
Minska förekomst av invasiva arter i parker och natur.	Nämnd			
Öka kompetensen inom HBTQ och genusfrågor och fortsätta arbeta med en tydligare värdegrund.	Nämnd			
Förbättra introduktion i samband med nyanställning med bättre uppföljning.	Nämnd			
Skapa möjligheter till rotation i arbete och möjlighet att testa andra arbeten.	Nämnd			
Öka andelen utomnordisk arbetskraft.	Nämnd			

I den första tertialrapporten bedömdes två uppdrag ha genomförts, ett uppdrag bedömdes inte bli genomfört och övriga bedömdes bli genomförda under året.

I den andra tertialrapporten har sex uppdrag bedömts genomförda, ett annat uppdrag bedöms inte bli genomfört och resterande bedöms bli genomförda under året.

I årsredovisningen bedöms fyra av fem fullmäktigeuppdrag som genomförda.

Uppdraget "Genomför trygghetsvandring på de områden/platser i kommunen som identifierats i polisens och kommunens lägesbild inom det brottsförebyggande arbetet" har inte genomförts. Den förklaring som lämnas är att representanter utses när behov uppstår från andra verksamheter och förvaltningar, men förvaltningen initierar inte egna trygghetsvandringar.

Av nämnden egna uppdrag bedömdes fem av 29 uppdrag inte vara genomförda:

- Utveckla ny metod för slamhantering; visst arbete är genomfört men förvaltningen avvaktar styrande direktiv från EU.
- Utveckla parkförvaltningens lokaler och ytor; kommentaren till detta uppdrag är att tillgången till ett växthus vid Blomstergården kommer att förvinna under 2023.
- Hantera utvecklingsområden i strategi för grönstruktur; arbetet är påbörjat men enligt kommentarerna kommer det att ta flera år innan riktlinjen är klar.
- Genomföra en inventering av fossildrivna arbetsmaskiner, snöskotrar och båtar för att nå en fossilbränslefri kommun 2025; alla sektorer utom Fastighet har genomfört inventering. Av kommentarerna framgår att vid utbyte av maskiner sker en kontroll av om det finns eldrivna alternativ.
- Uppdraget "Förbättra introduktion i samband med nyanställning med bättre uppföljning" bedömdes genomfört i t1 och t2 men bedömdes inte genomfört i årsredovisningen. Av kommentar framgår att rutinen med introduktionsutbildningar inte följts under hösten på övergripande nivå. Arbetet ska återupptas 2023.

Fullmäktigeuppdrag som inte bedömdes genomförda föregående år

Nämnden hade ett fullmäktigeuppdrag från föregående år "Planera för ersättning av Odenskogs återvinningscentral" som inte bedömts som genomfört. Uppdraget ska rapporteras till kommunstyrelsen som en del i styrelsens kontrollplan för uppsiktsplikt. Enligt vad som framkommer under intervju har kommunstyrelsen övertagit ansvaret för detta uppdrag under 2022.

Nämnden hade även ett fullmäktigeuppdrag "säkerställ beslutsunderlag för taxor och avgifter utifrån självkostnadsprincipen" som inte var genomfört under 2021. Uppdraget finns inte med i kommunstyrelsens sammanställning över ej genomförda uppdrag och tekniska nämnden har tagit med detta uppdrag för 2022. Vi noterar dock att nämnden har tagit fram förslag till ett antal taxor under 2022.

De fem nämnduppdrag som inte genomfördes 2021 finns med som uppdrag även för 2022 och har gråmarkerats i tabellen ovan. Nämnden bedömer att samtliga är genomförda under 2022.

Redovisning av nyckeltal

I nämndens verksamhetsplan återfinns totalt 15 nyckeltal, varav 8 har fastställts av fullmäktige och 7 av nämnden. Samtliga nyckeltal är hämtade från Kolada och avser uppgifter från 2021 eller 2022 års verksamhet och redovisning. Samma nyckeltal sedan budgetprocessen började.

Önskvärd riktning för nyckeltalen anges endast i kommentarerna till några få nyckeltal.

2.1.5 Vidtagna åtgärder vid avvikelser

Uppdraget att Utveckla ny metod för slamhantering bedömdes inte bli genomfört vid första tertialuppföljningen. Vid andra tertialuppföljningen bedömdes uppdraget kunna genomföras men i årsredovisningen konstateras att uppdraget är påbörjat men beräknas fortsätta under 2023.

Vid andra tertialrapporten bedömdes uppdraget avseende att genomföra trygghetsvandring på de områden/platser i kommunen som identifierats i polisens och kommunens lägesbild inom det brottsförebyggande arbetet inte bli genomfört och har inte heller genomförts till årsskiftet.

Nämnden har inte vidtagit några åtgärder utifrån de avvikelser som redovisats gällande uppdragen.

2.1.6 Nämndens löpande uppdrag till förvaltningen

Nämnden har inte lämnat några specifika uppdrag till förvaltningen under 2022. Förvaltningen har återrapporterat vilka åtgärder som har vidtagits med anledning av justitiekanslerns kritik gällande påstådda brister vid utlämnande av allmänna handlingar respektive registrering av ärenden.

2.1.7 Sammanträdesplan

Vi noterar att nämnden har haft tre extra sammanträden under 2022. De ärenden som har behandlats vid de extra sammanträdena är förändrad budget Tandsbyn RV, verksamhetsplan 2023 samt åtgärdsprogram Östersund för att förbättra luftkvaliteten och uppnå miljö kvalitetsnormen.

2.1.8 Uppföljningar inom nämndens verksamhetsområde

Nämnden har hållit sig informerad om verksamheten genom löpande information vid nämndens sammanträden.

Exempel på informationspunkter under året:

- Covid-19, personal
- Ukrainakrisen
- Nya vattenverket (löpande)
- Säkerhetsläget i Sverige och vilken beredskap kommunen förväntas ha
- Arbetsbelastning och arbetsmiljö
- Arbetsmiljö sektor städ och service
- PFAS- kartläggning i kommunen
- Luftkvaliteten på Rådhusgatan
- Uppföljning av vinterväghållning säsongen 2021/2022

Under året har presidiet haft gemensam beredning tillsammans med kultur- och fritidsnämnden, miljö- och samhällsnämnden och vård- och omsorgsnämnden.

Bedömning

Vi bedömer att nämnden i huvudsak har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt sätt:

- Nämnden har fastställt styrande dokument, verksamhetsplan och budget.
- Inga avvikelser från reglemente eller lagstiftning har identifierats. Omfattningen av vår granskning är begränsad och utesluter inte att avvikelser kan förekomma.
- Med ett undantag har uppdragen från fullmäktige genomförts. Av nämndens egna uppdrag har fem uppdrag inte genomförts. Vi noterar att nämnden har förhållandevis många uppdrag till förvaltningen och att flera har formulerats som aktiviteter.
- I kommentarerna till uppdragen är det svårt att utläsa om genomförda aktiviteter har gett önskade effekter.
- Uppföljningarna under året har visat på att merparten av uppdragen har bedömts vara möjliga att genomföra. Nämnden fattade dock inget beslut om åtgärder för de uppdrag som inte bedömdes bli genomförda.

Vi rekommenderar nämnden att säkerställa att det finns rutiner för att säkerställa att åtgärder vidtas om ett uppdrag inte bedöms kunna genomföras.

2.2 HAR NÄMNDEN EN ÄNDAMÅLSENLIK STYRNING, UPPFÖLJNING OCH RAPPORTERING AV SIN EKONOMI?

Kommunstyrelsen följer månatligen upp nämndernas ekonomiska resultat och prognos. Nämnderna rapporterar resultat kopplat till mål och uppdrag till fullmäktige per den sista april, augusti och december.³

Tekniska nämndens budget för 2022 fastställdes i verksamhetsplanen till 1002,2 mnkr varav 118,4mnkr bestod av kommunbidrag. Under året har nämnden beviljats tilläggsanslag med 10,3 mnkr. Nämnden har ett budgeterat resultat på 4,7 mnkr för de externt in-täktsfinansierade verksamheterna. För de övriga finansieringsformerna: anslag, skattefi-nansierad samt taxe- och avgiftsfinansierade verksamheterna budgeteras ett nollresultat. Investeringarna för verksamhetsåret uppgår till 291,8 mnkr, vilken nämnden i beslutet föreslog kommunfullmäktige att utöka med ytterligare 3 mnkr.

Nämndens verksamhet, inklusive fullmäktiges uppdrag, och ekonomi har följts upp per april, augusti och december. Nämnden har därutöver tagit del av månadsrapporter per februari, mars, maj, september och oktober

Tekniska nämnden redovisar ett resultat på + 11,2 mnkr, vilket är 6,5 mnkr bättre än budgeterat.

Av nämndens kommentarer till resultatet framgår att campingen och Storsjöbadet har varit välbesökta vilket resulterat i ett bättre resultat än på många år. Fordonsgasanläggningen redovisar ett positivt resultat med 1,8 mnkr för 2022.

Färdtjänsten redovisar ett överskott på 3 mnkr som beror på att resandet inte kommit upp i samma nivåer som innan Covid-19 bröt ut. Vidare ger en ökning av parkeringsin-täkter och antalet utställda parkeringsanmärkningar ett överskott på ytterligare 3 mnkr. Vinterväghållningen redovisar ett underskott på 6 mnkr.

Uppföljningar under året

Månad då prognos upprättats	Helårsprognos, avvikelse mkr
Februari	-
Mars	-
April, tertialrapport	-14,5 mnkr
Maj	-14,5 mnkr
Augusti, delårsrapport	+3,2 mnkr
September	-3,0 mnkr
Oktober	-3,0 mnkr
November	-3,0 mnkr
December	+6,5 mnkr

³ Riktlinje för mål och budget i Östersunds kommun Dnr 00258-2021

2.2.1 Effektiviseringar, besparingar och intäktsökningar

I budget 2022 framgår att nämnden haft ett effektiviseringskrav från fullmäktige på 1,2 mnkr. Nämnden har genomfört budgeterade effektiviseringar/besparingar. Effektiviseringar har genomförts genom införande av en inköpsorganisation (nya upphandlingar, avtalsgranskning), genom att fortsätta digitalisera och genom att optimera och förbättra processerna.

2.2.2 Investeringar

Investeringsbudgeten för 2022 uppgår till 274,0 mnkr och utfallet till 301,6 mnkr. I samband med tertialrapporten per april begärde nämnden att få redovisa avvikelser gentemot budget för fyra olika investeringsprojekt, totalt 101,2 mnkr, vilket fullmäktige beviljade.

Under året har det uppstått behov att omprioritera delar i den beviljade investeringsbudgeten och fullmäktige har beviljat ombudgeteringar motsvarande 37,4 mnkr.

Nämndens investeringsredovisning består av en tabell med kommentarer som omfattar drygt 14 sidor. Dessutom finns en tabell över större budgeterade investeringar samt en beskrivning av investeringar inom Stadsmiljöavtal Östersund TRV 2018 28330 respektive TR 2020 140483 Cykel.

Av nämndens redovisning är det svårt att få en samlad bild av vad avvikelserna gentemot budget består av. En gemensam förklaring som lämnas är en orolig omvärld som skapar onormal prisökning på samtliga byggmaterial. Det visar sig att det har blivit 15,6 % dyrare att bygga 2022 jämfört med motsvarande samma period förra året och det innefattar material-, lönekostnader, energipriser, byggherrekostnader m.m. enligt SCB:s byggkostnadsindex.

2.2.3 Har nämnden agerat vid budgetavvikelser

I samband med tertialrapporten per april redovisade nämnden en budgetavvikelse motsvarande – 14,5 mnkr. Nämnden beslutade att föreslå fullmäktige att bevilja tilläggsanslag med 11,1 mnkr, att sänka resultatkravet med 0,6 mnkr samt att bevilja nämnden att gå med underskott motsvarande 3,0 mnkr. Fullmäktige har beviljat tilläggsanslag med totalt 10,3 mnkr.

Bedömning

Vi bedömer att nämnden har haft en ändamålsenlig styrning, uppföljning och rapportering av ekonomin.

- Nämnden resultat uppgår till ca +11,2 mnkr, vilket motsvarar en budgetavvikelse på 6,5 mnkr.
- Nämnden har vidtagit åtgärder genom att begära utökad anslag från fullmäktige samt genomfört effektiviseringar/besparingar enligt plan.
- Nämndens investeringar överstiger totalt sett budget men fullmäktige har beviljat nämnden att redovisa avvikelser.
- Nämnden har följt upp ekonomin i enlighet med kommunens riktlinjer.

2.3 HAR NÄMNDEN SETT TILL ATT DEN INTERNA STYRNINGEN, UPPFÖLJNINGEN OCH KONTROLLEN ÄR TILLRÄCKLIG?

Av kommunallagen och i nämndens reglemente framgår att nämnden ska se till att den interna kontrollen är tillräcklig och att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredställande sätt.

Enligt riktlinje för intern kontroll och styrning ska nämnderna senast i februari varje år anta en särskild plan för den interna kontrollen. Det framgår också av nämndens reglemente att nämnden årligen ska fastställa och följa upp en plan för den interna kontrollen. Planen ska överlämnas till kommunstyrelsen senast under mars.⁴

Nämnden är mer delaktig i internkontrollarbetet än tidigare. Förvaltningen upprättar riskanalys och internkontrollplan som presenteras vid den årliga budgetdagen där ledamöterna har möjlighet att lämna synpunkter.

Nämnden fastställde sin internkontrollplan 2022-02-22⁵.

Uppföljning ska, enligt Riktlinje för intern kontroll och styrning, göras till nämnden i anslutning till ordinarie verksamhetsuppföljning, d.v.s. per april, augusti och vid årsbokslut. Vid bokslut ska nämnder rapportera resultatet från uppföljningen av den interna kontrollen till kommunstyrelsen. I beslutet när nämnden fastställde sin internkontrollplan framgår i enlighet med detta att planen ska följas upp per tertial och vid årets slut.

Tekniska nämnden har följt upp internkontrollen enligt riktlinjen.

Nämnden hade 20 risker och kontrollmoment i sin internkontrollplan varav två följs upp per månad, tre per kvartal, nio per tertial och sex per halvår. I uppföljningen av internkontrollplanen per april hade 8 risker kontrollerats utan avvikelse, 2 hade kontrollerats med mindre avvikelse och 5 hade kontrollerats med större avvikelse.

I uppföljningen av internkontrollplanen per augusti hade 8 risker kontrollerats utan avvikelse, 2 risker med mindre avvikelser och 4 med större avvikelser.

För de risker som haft större avvikelser i uppföljningen per augusti har åtgärder som planeras att genomföras eller som pågår specificerats i kommentarerna.

I uppföljningen för det tredje tertialet kvarstår större avvikelser för tre risker. Risken gällande uppföljning av SBA kvarstår sedan 2019 och har fortfarande inte åtgärdats.

Nämnduppdrag som ej blivit genomförda under året ska under kommande år rapporteras till respektive nämnd som en del i nämndens internkontroll.⁶

I budget 2021 hade hälften av nämnduppdragen, 5 av 10 inte genomförts.

- Ett av dessa uppdrag föreslås avslutas utifrån motiveringen nedan.
- Fyra uppdrag bedöms hanteras genom redan befintliga uppdrag i budget 2022.
- Inga uppdrag ska fortsatt hanteras och rapporteras i årets internkontrollplan.

Öka kundnöjdheten på återvinningscentralen. – Kundnöjdheten kommer att redovisas från resultatet "Kritik på teknik" 2022. Finns som ett nyckeltal i verksamhetsplanen 2022. Vi noterar dock att uppdraget kvarstår i verksamhetsplanen för 2022.

Utveckla och implementera en metodik som innebär att barnkonventionen beaktas i alla politiska beslut. – Barnrättskoordinator har utbildats Implementeringen kommer att genomföras under 2022 genom en grundutbildning för alla medarbetare.

⁴ Riktlinje för intern kontroll och styrning Dnr 00273-2020

⁵ Tekniska nämnden § 25 Dnr 00017-2022

⁶ Riktlinje för mål och budget i Östersunds kommun Dnr 00258-2021

Minska felsorterat hushållsavfall. – Uppdraget är påbörjat och kommer pågå många år.

Minska matsvinnet inom Måltidsservices uppdrag mot vård- och omsorgsförvaltningen och på Storsjöbadet. – Arbetet är påbörjat men finns med som ett uppdrag även 2022.

Öka kompetensen inom HBTQ och genusfrågor och fortsätta arbeta med tydligare värdegrund. – Har varit svårt att genomföra aktiviteter under 2021 pga. Covid 19.

Bedömning

Vi bedömer att nämnden i huvudsak har säkerställt att den interna styrningen, uppföljningen och kontrollen är tillräcklig.

- Nämnden har fastställt internkontrollplan som följs upp tertialvis. Vissa kontrollmoment har inte genomförts enligt plan.
- Nämnden har varit delaktig i riskanalysen.
- Nämnden har till viss del hanterat risker och vidtagit åtgärder. Riskerna bedöms dock kvarstå vid årets slut. En av riskerna kvarstår sedan 2019.
- Det är oklart hur färgsättningen vid bedömningen av om kontrollmomenten har genomförts eller inte ska tolkas.

Vi rekommenderar nämnden att säkerställa att brister som uppmärksammats inom ramen för den interna kontrollen åtgärdas under kommande år.

Vi rekommenderar nämnden att säkerställa att uppföljning av internkontrollplanen genomförs enligt plan.

2.4 SPECIFIKA FRÅGESTÄLLNINGAR INOM RAMEN FÖR DEN INTERNA KONTROLLEN

Revisorerna har beslutat om vissa specifika frågeställningar som ska ingå i den grundläggande granskningen. För tekniska nämnden omfattas krisberedskap och uppföljning av den tidigare granskningen avseende VA-investeringsfonden.

2.4.1 Krisberedskap

Samtliga förvaltningar i Östersunds kommun ska ha en lokal plan för krisledning. Dessa planer utgör tillsammans med den övergripande krisledningsplanen kommunens samlade planer för krisberedskap. Utöver dessa övergripande planer ansvarar varje verksamhet för att ha de rutiner som krävs för de verksamheter man ansvarar för och som måste fungera vid oönskade händelser.⁷

Östersunds kommun ska vid en kris i största möjliga utsträckning bedriva sin verksamhet så lika normal verksamhet som möjligt. Krissituation inträffar ofta helt oväntat. Det är därför viktigt att organisationen har en god och generell krisberedskap för att kunna hantera det oförutsedda. Kommunen har som mål att jobba så att skador på människa, miljö, hälsa och egendom minimeras. Grunden för Östersunds kommuns krisberedskap är flexibilitet och kreativitet. Kommunen ska i hög utsträckning vara förberedd på att möta och hantera många olika kriser, bland annat genom planering och övning med personalen.⁸

Om berörd verksamhet saknar förmåga att hantera krisen, eller är i stort behov av samordning så aktiveras kommunens centrala krisledning.⁹

⁷ Insidan *Säkerhet – krisberedskap* [Krisberedskap - Insidan \(ostersund.se\)](#)

⁸ Insidan *Säkerhet – krisberedskap* [Krisberedskap - Insidan \(ostersund.se\)](#)

⁹ Introduktion till säkerhetsarbetet i Östersunds kommun 2020-05-27

Nämndens krisberedskap

Förvaltningen uppger att de har en lednings- och kommunikationsplan som bygger på den kommunövergripande risk- och sårbarhetsanalysen och styrdokument kopplade till den. Det kommunövergripande underlaget ger inte önskat stöd då det enligt förvaltningen saknas en ambitionsnivå för verksamheterna att utgå från. Det pågår ett kommunövergripande arbete för att uppdatera risk- och sårbarhetsanalysen. Det nya underlaget förväntas ge förvaltningen ett bättre stöd.

Alla verksamheter uppges ha kontinuitetsplaner utifrån ett pandemiperspektiv. Vissa verksamheter har kontinuitetsplaner utifrån andra perspektiv men förvaltningen uppger att fler verksamheter behöver ta fram det. Det nya kommunövergripande underlaget förväntas ge ett stöd även för detta.

Krisövningar genomförs, enligt förvaltningen, framförallt av de verksamheter som är samhällsviktiga och sårbara, exempelvis inom sektor Måltidsservice och sektor Avfall VA. Måltidsservice uppges ha gjort ett stort jobb med beredskapsplan för livsmedel under 2022 och har även nyligen genomfört en övning. Sektor Avfall VA har regelbundet olika övningar, både praktiska och mer skrivbordsövningar. En övningsplan finns för förvaltningen men den anses inte ha kunnat genomföras på grund av Covid-19. Förvaltningen planerar att ha en förnyad utbildning inom krisstabsmetodik och därefter öva för att fördjupa och upprätthålla den kompetensen.

Bedömning

Vi bedömer att nämnden i huvudsak har en beredskap för att upprätthålla verksamheten inom förvaltningen vid en kris men att den kan förbättras med stöd av det kommunövergripande arbetet.

- Nämnden har en lednings- och kommunikationsplan som behöver uppdateras när den kommunövergripande risk- och sårbarhetsanalysen har uppdaterats. Vissa verksamheter saknar kontinuitetsplaner ur fler perspektiv än pandemiperspektivet.
- Nämnden har en plan för krisövning som de inte följt under Covid-19 pandemin, däremot har övningar genomförts i de verksamheter som är samhällsviktiga och sårbara.

Vi rekommenderar nämnden att säkerställa att det finns uppdaterade planer och rutiner gällande krisberedskap för verksamheter som är samhällsviktiga.

Vi rekommenderar nämnden att säkerställa att krisövningar genomförs enligt plan.

2.4.2 VA-investeringsfonden

Tidigare granskning

Revisorerna genomförde en granskning avseende VA-investeringsfonden under 2021. Utifrån lämnade rekommendationer beslutade nämnden 2021-12-15 enligt följande:

1. Tekniska nämnden uppdrar åt Teknisk förvaltning att säkerställa att VA-investeringsfonden lever upp till kraven enligt lagen om allmänna vattentjänster och till i revisionsrapporten omnämnda redovisningsprinciper. Underlag för formellt beslut om investeringsfonden ska redovisas senast på nämndens sammanträde i maj 2022.
2. Tekniska nämnden uppdrar åt Teknisk förvaltning att redovisa den långsiktiga investeringsplanen i samband med tekniska nämndens årliga budgetdag.

3. Tekniska nämnden uppdrar åt Teknisk förvaltning att, med utgångspunkt i identifierade brister, se över principerna för VA-redovisningen. Utgångspunkten är att RKR:s rekommendationer gällande VA-taxan och särredovisning av VA-verksamheten ska följas. Översyn samt av översynen föranledda förändringar ska ha genomförts till särredovisningen av VA-verksamheten för 2022.

Nuläge

Tekniska nämnden har beslutat om ett förslag om inrättande av VA-investeringsfond som fullmäktige har fastställt 2022-09-29 § 189. Vi har noterat att beslutet endast rör inrättande av fonden, de upplysningar som ska ingå i underlaget till investeringsfonden enligt lagen om allmänna vattentjänster (2006:412) saknas.

Enligt uppgift och nämndens protokoll 2022-09-23 § 107 ska särredovisning ses över i samband med bokslut 2022 och principer för VA-redovisning ska ses över under 2023. En översyn av VA-taxans konstruktion pågår.

Bedömning

Vi bedömer att tekniska nämnden har beslutat om åtgärder men att de inte har genomförts fullt ut. En uppföljning kommer därför att göras i samband med 2023 års grundläggande granskning.

2.5 FÖRDJUPADE GRANSKNINGAR UNDER ÅRET

Följande fördjupade granskningar som berör nämndens ansvarsområde har genomförts 2022.

Uppföljande granskning av det systematiska brandskyddsarbetet¹⁰

Den uppföljande granskningen visade att åtgärder i huvudsak har vidtagits och även delvis gett effekt. Hanteringen av brandskyddsdokumentation uppges ha förbättrats vad gäller rutiner för framtagande och uppdatering. Dock pågår fortfarande ett arbete för att brandskyddsdokumentation ska finnas i alla fastigheter. Vidare bedömdes inte tekniska nämnden ha vidtagit samtliga planerade åtgärder för att säkerställa att utförda åtgärder rapporteras korrekt.

Hot och våld mot anställda¹¹

Granskningen visade att kommunstyrelsen och berörda nämnder endast delvis har säkerställt att det bedrivs ett tillräckligt arbete med att förebygga, förhindra och hantera hot och våld i verksamheten. Brister har identifierats när det gäller de kommunövergripande styrdokumentens aktualitet och om de i tillräcklig utsträckning stödjer förvaltningarnas arbete. Däremot finns i huvudsak aktuella styrdokument och riktlinjer för enskilda förvaltningar, däribland tekniska nämnden.

2.6 HAR NÄMNDEN VIDTAGIT ÅTGÄRDER UTIFRÅN FÖREGÅENDE ÅRS GRUNDLÄGGANDE GRANSKNING?

Vid föregående års grundläggande granskning lämnades ett antal rekommendationer. Tekniska nämnden har 2022-08-30 § 91 lämnat ett yttrande om vilka åtgärder som ska vidtas med anledning av rekommendationerna. I samband med årets granskning har vi följt upp om nämnden har vidtagit de åtgärder som beslutats.

¹⁰ Uppföljande granskning av det systematiska brandskyddsarbetet REV 00042/2022

¹¹ Granskning av hot och våld mot anställda REV00037/2022

Rekommendation	Vidtagen åtgärd
Förtydliga beslut om åtgärder för att genomföra fullmäktiges uppdrag.	<p>Nämndens svar: Teknisk förvaltning ska föreslå åtgärder så att nämnden kan fatta aktiva beslut för att fullmäktiges uppdrag ska genomföras.</p> <p>Vår kommentar: Vi noterar att nämnden inte har fattat något beslut om åtgärder utifrån redovisningen av fullmäktigeuppdrag under 2022.</p>
Säkerställa att identifierade brister inom ramen för den interna kontrollen åtgärdas.	<p>Nämndens svar: Nämnden ska vara delaktig i internkontrollarbetet. Delaktighet kommer att ske genom den årliga budgetdagen i augusti där nämnden informeras om nämndens ansvar för internkontrollarbetet. Vid budgetdagen får nämndsledamöterna ge förslag på eventuella riskområden och ge synpunkter på riskanalyserarbetet. Dessutom ska det presenteras förslag till internkontrollplan vid nämndens presidieberedning årligen i januari innan beslut tas i tekniska nämnden. Förvaltningens internkontrollplan följs upp tre gånger per år där teknisk förvaltning redovisar uppkomna avvikelser samt vidtagna åtgärder. Detta för att minimera avvikelser eller säkerställa att avvikelser inte ska uppstå igen.</p> <p>Vår kommentar: Vi noterar att nämnden har varit delaktig i riskanalyserna. Riskerna gällande felaktiga utbetalningar, att IT-system inte implementeras i verksamheten samt uppföljning av SBA och brandskyddsronder har kvarstått i 2022 års internkontrollplan. Inga avvikelser har noterats för de två förstnämnda, däremot har risken avseende uppföljning av SBA och brandskyddsronder inte hanterats.</p>
Vidta åtgärder för att öka andelen genomförda uppdrag utifrån fullmäktiges kommunövergripande mål.	<p>Nämndens svar: teknisk förvaltning ska föreslå åtgärder så att nämnden kan fatta beslut om att öka andelen genomförda fullmäktigeuppdrag.</p> <p>Vår kommentar: samtliga utom ett fullmäktigeuppdrag har genomförts 2022.</p>

Bedömning

Vi bedömer sammantaget att nämnden i huvudsak har vidtagit åtgärder utifrån föregående års granskning. Risken gällande uppföljning av SBA har funnits med i varje års internkontrollplan sedan 2019 utan att ha åtgärdats.

2.7 BEDÖMNING OCH REKOMMENDATIONER

Vår bedömning är att nämnden i huvudsak har en tillfredsställande ledning och styrning men att den interna kontrollen endast delvis är tillräcklig inom de områden som vi granskat. Brister i den interna kontrollen har identifierats både gällande kontinuiteten i uppföljningar och att avvikelser inte har hanterats. Nämnden har inte fullt ut vidtagit åtgärder utifrån den tidigare granskningen avseende VA-investeringar. Nämnden har i huvudsak en tillräcklig krisberedskap och övningar genomförs inom sårbara verksamheter.

Bedömningen grundar sig på följande bedömningar:

Revisionsfråga	Svar	Kommentar
Har nämnden bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt sätt?	I huvudsak	Nämnden har en systematisk planering och uppföljning utifrån uppdragen. Nämnden har valt att ge många uppdrag till förvaltningen i verksamhetsplanen men inte lämnat några löpande uppdrag under året. Nämnden har endast beslutat om ett fåtal styrdokument. Nämnden har hållit sig informerad om verksamheten genom information på sammanträden.
Har nämnden en ändamålsenlig styrning, uppföljning och rapportering av sin ekonomi?	Ja	Nämnden redovisar ett resultat i balans och har genomfört effektiviseringar enligt plan. Fullmäktige har beviljat nämnden att överskrida investeringsbudgeten.
Har nämnden sett till att den interna styrningen, uppföljningen och kontrollen är tillräcklig?	Delvis	Nämnden har fastställt och följt upp internkontrollplanen utifrån kommunens riktlinjer. Samtliga kontrollmoment har dock inte genomförts enligt plan. Avvikelser har identifierats men har hanterats. En risk återstår sedan 2019.
Har nämnden vidtagit åtgärder utifrån granskningen avseende VA-investeringar?	Delvis	Nämnden har till viss del vidtagit åtgärder utifrån granskningen av VA-investeringsfonden. Nämnden har fortfarande inte säkerställt att fonden uppfyller lagen om allmänna vattentjänster.
Vilken krisberedskap finns inom förvaltningen? Genomförs övningar?	I huvudsak	Nämnden har en lednings- och kommunikationsplan men väntar på kommunövergripande riktlinjer för att kunna förbättra den. Nämnden har genomfört vissa övningar inom vissa sårbara verksamheter men har inte kunnat följa övningsplanen under Covid-19 pandemin.
Har nämnden vidtagit åtgärder utifrån föregående års grundläggande granskning?	I huvudsak	Nämnden är mer delaktig i riskanalyserna och andelen genomförda fullmäktigeuppdrag har ökat. Nämnden har inte beslutat om åtgärder vid avvikelser i uppdragen.

Vi rekommenderar nämnden att:

- *Säkerställa att det finns arbetsätt för att vidta åtgärder om uppföljningar under året visar på att uppdrag inte bedöms kunna genomföras.*
- *Säkerställa att brister som uppmärksammas inom ramen för den interna kontrollen åtgärdas under kommande år.*
- *Säkerställa att uppföljning av internkontrollplanen genomförs enligt plan.*
- *Säkerställa att det finns uppdaterade planer och rutiner gällande krisberedskap för verksamheter som är samhällsviktiga.*
- *Säkerställa att krisövningar genomförs enligt plan.*

Östersund 2023-03-23

Projektledare/Kvalitetssäkring:

Anneth Nyqvist
Certifierad kommunal revisor

Projektmedarbetare:

Moa Strömkvist
Verksamhetsrevisor